

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Hvilket Lands Domstol Er Ansvarlig?](#) > [Sweden](#)

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Civilretlige tvister behandles normalt af en almindelig domstol (*allmän domstol*). Søgsmålet skal anlægges ved en kompetent byret (*tingsrätt*).

En arbejdsret (*arbetsdomstol*) er den eneste særlige domstol i Sverige, der behandler civilretlige tvister. Desuden behandler visse byretter særlige typer sager. Oplysninger om disse domstoles kompetence findes under [Spørgsmål 3 nedenfor](#).

Yderligere oplysninger om almindelige domstole findes [her](#) og om specialretter [her](#).

Nogle civilretlige tvister behandles af organer, der ikke er egentlige domstole. Ved en forenklet procedure inden for rammerne af den summariske proces kan den svenske fogedret (*Kronofogdemyndigheten*) f.eks. pålægge en part at betale et beløb eller at træffe andre foranstaltninger. Fogedrettens afgørelse kan indbringes for byretten. Visse typer tvister i forbindelse med lejemål eller forpagtning behandles af husleje- eller forpagtningsnævn (*hyresnämnder* eller *arrendenämnder*).

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Stort set alle civilretlige sager anlægges ved den laveste instans, byretten.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Hovedreglen er, at sagen skal anlægges ved sagsøgtes hjemting. Fysiske personer anses for at have bopæl der, hvor de er tilmeldt folkeregistret. Skattevæsenet (*Skatteverket*) kan oplyse, hvor en person er tilmeldt (tlf.: +46 (0)8 56 48 51 60). Juridiske personer har normalt hjemting der, hvor ledelsen har sit hovedsæde.

Det er muligt at anlægge sag ved en svensk domstol, selv om sagsøgte ikke bor i Sverige. Hvis sagsøgte ikke har nogen bopæl, kan sagen anlægges der, hvor den pågældende opholder sig i øjeblikket, eller i visse tilfælde der, hvor den pågældende senest havde bopæl eller opholdt sig. I visse civilretlige tvister kan der anlægges sag i Sverige, selv om sagsøgte har værning i udlandet. Det afgørende for de svenske retters kompetence er, om vedkommende har fast ejendom i Sverige, eller om en aftale er blevet indgået i Sverige.

Når det drejer sig om internationale forhold, er det vigtigt at være opmærksom på, at de svenske bestemmelser om domstolens kompetence kun kan anvendes, hvis sagen er underlagt svensk domsmyndighed. Dette er som regel tilfældet, hvis en svensk domstol er kompetent i henhold til de nationale bestemmelser om domstolskompetence. I denne sammenhæng bør der også tages hensyn til de internationale aftaler på området. For Sveriges vedkommende drejer det sig især om Bruxelles I-forordningen samt Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen, som alle regulerer spørgsmålet om domstolens kompetence i de tilfælde, hvor sagsøgte har værning i en af de stater, som er omfattet af forordningen eller konventionerne. Det fastsættes ligeledes særligt heri, at regler om, at sager om pengekrav kan anlægges der, hvor sagsøgte har ejendom, ikke finder anvendelse på personer, som har værning i en medlemsstat eller i en kontraherende stat.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

Der findes en række kompetenceregler, som medfører, at retssager kan anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting. Der findes desuden regler om konkurrerende kompetence i forskellige internationale aftaler, navnlig Bruxelles I-forordningen, Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen.

Nedenfor findes de vigtigste svenske regler om konkurrerende kompetence:

- Den skadelidte kan anlægge sagen der, hvor den skadegørende handling blev foretaget, eller hvor skaden skete. Denne bestemmelse finder i princippet ikke anvendelse ved misligholdelse af aftaler. Erstatningskrav, der udspringer af en strafbar handling, kan forfølges i forbindelse med straffesagen.
- Forbrugere har mulighed for at stævne en erhvervsdrivende ved deres egen domstol i forbrugersager, der vedrører mindre beløb.
- Sager vedrørende betalingsforpligtelser som følge af en aftale kan i visse tilfælde anlægges der, hvor aftalen blev indgået. Derimod er der ingen bestemmelser i svensk lovgivning, der tillægger domstolen på det sted, hvor aftalen skal opfyldes, kompetence.
- Sager mod erhvervsdrivende om tvister, som er opstået i forbindelse med forretningsvirksomhed, kan i visse tilfælde anlægges på det sted, hvor forretningen er etableret.
- Sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær med barnet anlægges normalt der, hvor barnet bor (se Forældremyndighed – Sverige).
- Sager om børnebidrag anlægges normalt ved sagsøgtes hjemting, men spørgsmålet kan også behandles ved en anden domstol inden for rammerne af søgsmål om faderskab, ægteskab eller forældremyndighed (omsorg for barnet og barnets bopæl).

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Svensk ret indeholder en række regler om enekompetence, som indebærer, at visse sager skal anlægges ved en bestemt domstol. Der findes desuden regler om enekompetence i forskellige internationale aftaler, navnlig Bruxelles I-forordningen, Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen. Hvis en sag, som er omfattet af nogle af disse regler, anlægges ved en anden domstol end den, som har enekompetence på området, må den pågældende domstol ikke behandle sagen.

Nedenfor er angivet de vigtigste svenske regler om enekompetence:

- De fleste sager om fast ejendom skal behandles af domstolen på det sted, hvor ejendommen er beliggende.
- Nogle tvister vedrørende ejendom skal behandles af en domstol i sager om fast ejendom og miljø (*mark- och miljödomstol*) eller af en domstol i sager om udlejning og forpagtning (*hyres- och arrendenämnden*). Også her er ejendommens beliggenhed afgørende.
- Arveretlige sager skal behandles af domstolen på det sted, hvor den afdøde person boede.
- Ægteskabs- og bodelingssager skal behandles af domstolen på det sted, hvor en af parterne bor.
- Hvis en sag henhører under domstolen i sager om fast ejendom og miljø, kan den ikke anlægges ved den almindelige domstol på det sted, hvor sagsøgte bor.
- For tvister vedrørende konkurrenceret, markedsføringsret, miljøret, søret og intellektuel ejendomsret er der ofte specifikke bestemmelser, i henhold til hvilke kun én domstol har kompetence.
- Appeldomstolen for Svealand (*Svea hovrätt*) har enekompetence til at behandle visse anmodninger om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Parterne kan aftale, at en tvist kan eller skal behandles af en bestemt domstol. Dette kaldes en værnetingsaftale. En sådan aftale skal indgås skriftligt. Den kan medføre, at der kun er én domstol, der har kompetence. Det er endog muligt at aftale, at en anden domstol end den, der følger af de almindelige regler, skal tillægges kompetence. Parterne kan også udpege flere domstole som værende kompetente.

Den domstol, som parterne har udpeget som den kompetente domstol, er i princippet forpligtet til at behandle en sag, som anlægges af parterne. Dette gælder imidlertid ikke, hvis aftalen er i strid med eventuelle regler om enekompetence. Hvis en af parterne hævder, at værnetingsaftalen er ugyldig, skal retten prøve spørgsmålet, hvilket kan medføre, at den pågældende domstol erklærer sig inkompetent.

En domstol, som ellers ikke er kompetent, bliver kompetent, hvis sagsøgte ikke fremsætter en indsigelse om, at sagen er blevet anlagt ved en forkert domstol (en såkaldt "stiltiende værnetingsaftale"). Dette gælder dog ikke, hvis der findes enekompetenceregler, som retten skal undersøge af egen drift. Det påhviler derimod ikke domstolen af egen drift at efterprøve, om sagen er anlagt i strid med hovedreglen, regler om konkurrerende kompetence eller en værnetingsaftale. Indsigelser vedrørende domstolens kompetence skal fremsættes i parternes første indlæg for retten. Hvis sagsøgte overhovedet ikke udtaler sig i sagen, og retten skal afsige udeblivelsesdom, skal den dog i en vis udstrækning efterprøve, om den er kompetent.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

I Sverige findes der kun én særlig domstol, som behandler civilretlige tvister, nemlig arbejdsretten. Arbejdsretten behandler arbejdsretlige sager, dvs. tvister, som vedrører forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager.

Der findes visse byretter, som behandler bestemte typer civile sager. Fem byretter fungerer også som domstol i sager om fast ejendom og miljø (*mark- och miljödomstolar*). De behandler sager i henhold til miljøloven (*miljöbalken*) og sager om ekspropriation og ejendomsdannelse. Søretlige sager behandles af syv byretter, som også er søfartsretter (*sjøretsdomstolar*). Retten i patent- og handelsretlige sager (*patent- och marknadsdomstolen*), en afdeling af byretten i Stockholm (*Stockholms tingsrätt*), har enekompetence til at behandle sager om intellektuel ejendomsret, konkurrence og markedsføringsret.

■ Sidste opdatering: 28/08/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.